

**TARISTUMINISTER
MÄÄRUS****Nõuded ehitise ligipääsetavusele¹**

Määrus kehtestatakse ehitusseadustiku § 11 lõike 4 alusel.

**1. peatükk
Üldsätted****§ 1. Määruse eesmärk**

Määrusega kehtestatakse nõuded ehitise ligipääsetavusele eesmärgiga tagada kogu elanikkonnale võrdsed võimalused ehitiste kasutamisel.

§ 2. Määruse kohaldamisala

(1) Määrusega kehtestatakse ligipääsetavuse nõuded käesolevas paragrahvis nimetatud ehitiste ümberehitamisel, laiendamisel, püstitamisel või kasutusotstarbe muutmisel.

(2) Määrus kohaldub järgmistele elamutele:

- 1) kolme või enama korteriga elamud, välja arvatud ridaelamud;
- 2) hoolekandeesutuste hooned;
- 3) ühiselamud.

(3) Määrus kohaldub järgmistele mitteelamutele:

- 1) majutus- ja toitlustushooned;
- 2) büroohooned;
- 3) kaubandus- ja teenindushooned;
- 4) terminalid ja parkimismajad;
- 5) meelelahutus-, haridus-, tervishoiu- ja muud avalikud hooned;
- 6) muud mitteelamud, kui neis osutatakse teenuseid.

(4) Määrus kohaldub järgmistele rajatistele, kui need on avalikus kasutuses või seotud teenuse osutamisega:

- 1) asulasisesed avalikult kasutatavad teed ja avalikkusele ligipääsetavad erateed;
- 2) raudteeülekäigukohad;
- 3) silla, estakaadi või tunneli osa, mis on kasutamiseks jalakäijatele;
- 4) sadamakaid;
- 5) spordi- ja puhkerajatised;
- 6) muud avaliku kasutusotstarbega rajatised.

§ 3. Erandid määruse kohaldamisel

(1) Määrus kohaldub üld- või detailplaneeringu alusel miljööväärtuslikule hoonestusalale jääva, väärtusliku üksikobjektina määratletud, ehitismälestiseks tunnistatud, muinsuskaitsealal asuva või UNESCO maailmapärandi nimekirja kantud alal asuvale ehitisele osas, mis ei ole vastuolus muudest õigusaktidest tulenevate nõuetega.

(2) Ehitise laiendamisel, ümberehitamisel või kasutusotstarbe osalisel muutmisel kohalduvad käesoleva määruse nõuded laiendatavale, ümberehitatavale või muudetava kasutusotstarbega osale.

(3) Kui laiendatava, ümberehitatava või muudetava kasutusotstarbega ehitisega seotud asjaolu või nõue, sealhulgas kinnisasjaga seotud asjaolu, ehitise arhitektuurne või konstruktsiooniline lahendus, või nõude täitmisega kaasnev ebaproportsionaalne majanduslik koormus ei võimalda määrust ümberehitatavale, laiendatavale või muudetava kasutusotstarbega ehitise osale kohaldada, peab ehitusprojekti koosseisus sellele osale välja pakkuma muu asjakohase lahenduse kooskõlas käesoleva määruse §-s 1 sätestatud eesmärgiga. Asjakohase lahenduse puudumise korral tuleb esitada kaalutletud põhjendused, miks ei ole võimalik määruse nõuet osaliselt või terves ulatuses tagada.

(4) Käesolevat määrust ei kohaldata hoonele, mille ehitisealune pind on kuni 20 m² ja kõrgus kuni 5 meetrit.

(5) Hoonele, mille ehitisealune pind on 20–60 m² ja kõrgus kuni 5 meetrit, ei kohaldata käesoleva määruse §-s 17 sätestatud nõudeid.

(6) Käesolevat määrust ei kohaldata § 2 lõike 4 punktides 5 ja 6 nimetatud rajatise puhul, kui selle asukoht või kasutusotstarve ei võimalda ligipääsetavuse nõudeid kohaldada.

2. peatükk

Üldised nõuded ehitise ligipääsetavusele

§ 4. Nõuded teabe esitamisele

(1) Teavet liikumistee takistusest või ohust antakse suunaviitade, siltide, kontrastsuse, pinnakatte erinevuse, taktilise teekattematerjali, valgustuse, vibratsiooni, piirete või helisignaali abil. Taktilise hoiatava mustri kasutamisel peab selle kõrgus muust pinnast olema vähemalt 5 mm. Asjakohasel juhul peab teave olema tajutav rohkem kui ühe meele abil.

(2) Suunaviidal, sildil või infotahvilil esitatakse teavet kontrastsel taustal ning kergesti loetavalt ja mõistetavalt. Taktilise piktogrammi, taktilise kirja või punktikirja kasutamisel peab selle kõrgus muust pinnast olema vähemalt 0,8 mm.

(3) Tähiste ja piktogrammide kasutamisel lähtutakse heast tavast.

(4) Hoone aadress või asutuse nimetus peavad olema nähtaval kohal. Kui mitteelamus pakutava teenuse osutamise aeg langeb pimedajale, peavad aadress või asutuse nimetus olema sellel ajal valgustatud.

(5) Teenuse osutamisega seotud üldinfo peab asjakohasel juhul olema tajutav rohkem kui ühe meele abil.

§ 5. Nõuded ühiskasutatava ala visuaalsele eristatavusele

(1) Liikumisteele olevad vertikaalsed klaaspinnad tuleb tähistada nii, et need oleksid visuaalselt eristatavad muust keskkonnast.

(2) Klaaspindade ja täisklaasuste tähistus peab paiknema 1400–1600 mm kõrgusel. Meelahutus-, haridus-, tervishoiu- ja muudes avalikes hoonetes peab dubleeriv märgistus paiknema 800–1000 mm kõrgusel.

(3) Kaldteed, trepiastmed, lülitid, käepidemed, ukсед, ukselingid, lävepakud, käsipuud ja sanitaartechnika peavad värvitoonilt tajutavalt eristuma ülejäänud pinnast.

(4) Trepi, kaldtee või kuni kahe astmega tõusu alguse ja lõpu tähistamiseks kasutakse vähemalt 50 mm laiuseid kontrastseid vöote kogu tõusu lauses, kui trepp või kaldtee ei eristu värvitoonilt tajutavalt horisontaalsest tasapinnast.

§ 6. Nõuded jalakäijate juurdepääsuteele

(1) Juurdepääsutee on krundi piirilt ehitiseni viiv tee. Kui ehitiseni viib mitu juurdepääsuteed, peab vähemalt üks neist vastama käesoleva paragrahvi nõuetele.

(2) Juurdepääsutee peab olema tasase, kõva ja libisemiskindla pinnakattega ja laiusega vähemalt 1200 mm.

(3) Juurdepääsutee pikikalle võib olla kuni 5 protsenti. Kui juurdepääsutee kõrguste vahe ei ületa 1000 mm ning sellel paikneb vähemalt üks 2000 mm pikkune puhkemade, võib pikikalle olla kuni 8 protsenti.

(4) Hoone sissepääsu või rajatiseni juhataav juurdepääsutee peab olema taktiilse tähistusega või peab sissepääsu leidma muu samaväärse ehitusliku või tehnilise lahenduse abil.

§ 7. Nõuded avatud ligipääsuga objektile

(1) Käesoleva määruse tähenduses käsitatakse avatud ligipääsuga objektina avalikke interaktiivseid infotahvleid ja -ekraane, pileti- ja maksetermine, teeninduslette ja -kassasid, iseteenindusega riidehoidu või muid objekte, mille eesmärk on tagada ligipääs ehitisele või ehitisega seotud teenustele.

(2) Kui ehitisele või ehitisega seotud teenustele ligipääsu tagamiseks on kasutusel teenindusletid või -kassad, peab vähemalt üks neist vastama käesolevas paragrahvis sätestatud nõuetele.

(3) Avatud ligipääsuga objekti kasutamiskõrgus on üldjuhul 850–1200 mm, teenindusleti vähemalt ühel osal 800–900 mm. Üle 1200 mm kõrguse objekti ligipääsetavus peab olema tagatud infotehnoloogilise või muu asjakohase lahenduse abil.

(4) Avatud ligipääsuga objekti ees peab olema vaba horisontaalne liikumisruum läbimõõduga vähemalt 1500 mm.

(5) Kui teeninduslett või -kassa on eraldatud helibarjääri tekitava pinnaga, peab olema tagatud kuulmislangusega inimese erivajadusega arvestav heliedastussüsteem. Heliedastussüsteem peab olema tähistatud piktogrammiga.

(6) Kui hoones on avalik iseteenindusega riidehoid, peab osa riidenagidest, riulitest või riidepuudest paiknema kuni 1200 mm kõrgusel põrandast. Asjakohasel juhul tuleb ligipääsetav riidehoiuosa tähistada piktogrammiga.

§ 8. Nõuded avalikus kasutuses olevale liftile ja invatõstukile

- (1) Lift peab olema ligipääsetav sissepääsu tasapinnal ning kõigi korruste, sealhulgas sissepääsust madalamal paiknevate korruste tasapindadel.
- (2) Lifti ukse valgusava laius peab olema vähemalt 900 mm. Lifti ukse ees peab olema vaba horisontaalne põrandapind vähemalt 1500 x 1500 mm.
- (3) Lifti sisemõõdud peavad olema vähemalt 1100 x 1400 mm (laius x pikkus).
- (4) Juhtpaneeli sõrmistiku ja lifti kasutamisega seotud lisaseadme kasutuskõrgus peab jääma vahemikku 850–1200 mm. Sõrmistiku nupud ja lisaseadmed peavad olema taktiilsed ja varustatud punktkirjas infoga.
- (5) Lift peab olema varustatud häälteavituse ja kuulmislangusega inimesele sobiva heliedastussüsteemiga. Heliedastussüsteem peab olema tähistatud piktogrammiga.
- (6) Liftis peab olema hädakutsungi nupp ja nägemismeele abil tajutav teavitus häireolukorras kutsungi aktiveerumisest, kutsungile vastamisest ja tegevusest.
- (7) Liftis peavad olema nähtaval kohal hooldusteenuse osutaja kontaktandmed.
- (8) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–7 sätestatud nõuded ei kohaldu invatõstukile. Kui erinevate tasapindade vahel tagatakse liikumine invatõstuki või muu paikse lahenduse abil, peab selle kandevõime olema vähemalt 300 kg.

§ 9. Nõuded kaldteele

- (1) Kaldtee ehk pandus on hoone sees kasutatav või hoonesse sissepääsuks vajalik ühendustee eri tasapindade vahel.
- (2) Kaldtee pikikalle võib olla kuni 8 protsenti.
- (3) Kaldtee pikikalde puhul üle 5 protsenti peab sirge kaldtee puhul olema vähemalt 1500 mm pikkune ja keerdkaldtee puhul vähemalt 2000 mm pikkune puhkemade iga kuni 6000 mm pikkuse teelõigu järel. Keerdkaldtee mademe pikkust mõõdetakse selle siseküljelt ning seal peab olema tagatud vaba pöörde läbimõõt vähemalt 1500 mm.
- (4) Kaldtee peab olema kõva ja mittelibiseva pealispinnaga. Kui kaldtee külgnab hoonega, peavad kaldtee kohalt olema ära juhitud katuselt tulevad sademed.
- (5) Kaldtee ees peab olema horisontaalne vaba pind vähemalt kaldtee laiuses ja pikkusega 1500 mm. Kaldtee ühenduskoht tasapinnalise teeosaga peab olema sujuv.
- (6) Metallrestist pinnaga kaldtee korral ei tohi restiava suurus takistada kaldteel liikumist või liikumisabivahendi kasutamist.
- (7) Kaldtee minimaalne laius peab olema 1100 mm.
- (8) Kaldtee laskuv osa tuleb tähistada taktiilse hoiatava tähistusega, mis peab paiknema 300–400 mm enne kaldtee laskuvat osa. Kui kasutatakse kontrastset taktiilset tähistust, loetakse täidetuks käesoleva määruse § 5 lõikes 4 sätestatud visuaalse kontrastsuse nõue.

(9) Teisaldatava kaldtee korral peab nähtaval kohal olema fonosüsteem, kutsunginupp või infotahvel telefoninumbriga, vajaduse korral kasutusjuhend kaldtee paigaldamise kohta. Teisaldatava kaldtee kandevõime peab olema vähemalt 300 kg.

§ 10. Nõuded trepile

(1) Trepp on käesoleva määruse tähenduses kolme või enama astmega tõus.

(2) Trepiaste peab olema tasase ja libisemiskindla pinnakattega, läbipaistmatust materjalist ja täisnurkse profiiliga.

(3) Hoones asuva trepi ja kaetud välistrepi aste peab olema vähemalt 270 mm lai ja kuni 160 mm kõrge.

(4) Katmata välistrepi aste peab olema vähemalt 400 mm lai ja kuni 130 mm kõrge.

(5) Keerdtrepil tuleb tagada käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 sätestatud astme laius vähemalt astme keskosas. Kui keerdrepi laius on üle 1200 mm, tuleb nõutav astme laius tagada kuni 900 mm kaugusel astme siseservast.

(6) Trepi tõusu algus ja lõpp tuleb tähistada taktilise hoiatava tähistusega, mis peab paiknema 300–400 mm enne trepi tõusu algust ja lõppu. Kui kasutatakse kontrastset taktilist tähistust, loetakse täidetuks käesoleva määruse § 5 lõikes 4 sätestatudvisuaalse kontrastsuse nõue.

(7) Käesoleva paragrahvi nõuded ei kohaldu korteris paiknevale trepile.

§ 11. Nõuded trepi ja kaldtee käsipuule ning piirdele

(1) Käsipuu peab olema trepi või enam kui 5-protsendilise pikikaldega kaldtee mõlemal poolel ning selle kasutamine peab olema tagatud kogu pikkuses, sealhulgas trepi või kaldtee puhkemademel. Käsipuu katkestamine on lubatud juhul, kui trepi või kaldtee puhkemademele jäävad avatäited, mis ei võimalda käsipuud paigaldada kogu pikkuses.

(2) Trepi ja enam kui 5-protsendilise pikikaldega kaldtee lahtises küljes peab olema kukkumist tõkestav piire, kui see on vajalik ohutuse tagamiseks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud piirde vertikaalsete pulkade vahekaugus võib olla kuni 110 mm.

(4) Kuni 5-protsendilise pikikaldega kaldtee avatud küljele peavad olema paigaldatud vähemalt 50 mm kõrgused äärised.

(5) Käsipuu peab asuma kaldtee pinnast või trepiastme esiservast mõõdetult 900 mm kõrgusel ja seinast või kinnisest piirdest vähemalt 45 mm kaugusel.

(6) Korterelemutes, samuti meelahutus-, haridus-, tervishoiu- ja muudes avalikes hoonetes tuleb paigaldada dubleeriv käsipuu paigalduskõrgusega 600–700 mm. Teistes ehitistes tuleb dubleeriv käsipuu paigaldada trepile või kaldteele, kui seda kasutatakse ligipääsuks ehitisele või ehitise osale, milles osutatakse teenust lastele, eakatele või puudega inimestele.

(7) Käsipuu peab ulatuma mõlemas suunas üle kaldtee kaldeosa ning üle trepi esimese ja viimase astme tõusu üldjuhul vähemalt 200 mm. Käsipuu otsad peavad takerdumise vältimiseks olema ühendatud põrandaga, tugiposti, seina või teise käsipuuga.

(8) Käsipuu peab olema ümara või ristkülikukujulise profiili ja järgmiste mõõtmetega:

- 1) ümarprofiili läbimõõt 30–40 mm;
- 2) ristkülikukujulise profiili laius 25–30 mm.

(9) Käesoleva paragrahvi nõuded ei kohaldu korteris paikneva trepi ja kaldtee käsipuule ning piirdele.

§ 12. Nõuded evakuatsiooniteele

(1) Käesoleva määruse nõudeid kohaldatakse evakuatsiooniteel paiknevale käiguteele, uksele, trepile, kaldteele ja käsipuule osas, mis ei ole vastuolus muude õigusaktide nõuetega.

(2) Kui liikumis- või nägemispuudega inimestele on nähtud ette spetsiaalne evakuatsioonitee, peab see olema tähistatud viisil, mis vastab kasutajate vajadustele.

(3) Kui evakuatsioonitee kasutamiseks on ette nähtud spetsiaalsed abivahendid, nagu invatõstukid või teisaldatavad kaldteed, peavad need olema kergesti leitavad ja takistusteta kasutatavad.

§ 13. Nõuded fonosüsteemile

(1) Elamu ja teenuse pakkumisega seotud hoone või rajatis, mille sissepääs on teenuse pakkumise ajal lukustatud, peab olema varustatud käesoleva paragrahvi nõuetele vastava fonosüsteemiga.

(2) Fonoluku kasutamiskõrgus on 850–1200 mm.

(3) Fonosüsteem peab olema varustatud kuulmislangusega inimese erivajadust arvestava heliedastussüsteemiga. Fonolukul peab olema nägemismeele abil tajutav teavitust kutsungi aktiveerumisest, kutsungi vastuvõtmisest ja ukse, värava või muu tõkke avanemisest.

(4) Kui ehitises osutatakse teenust, tuleb fonoluku nupud varustada visuaalse ja punktkirjas infoga.

(5) Parkla sisse- ja väljapääsule, mis on korraldatud fonosüsteemi abil, ei kohaldu käesoleva paragrahvi lõike 4 nõuded.

3. peatükk

Nõuded hoone ligipääsetavusele

§ 14. Üldnõuded hoonele

(1) Vähemalt üks avalikus kasutuses olevatest sissepääsudest hoonesse, sealhulgas kortermaja iga trepikoja uks, peab vastama järgmistele nõuetele:

- 1) sissepääs on maapinna tasandil või on sissepääsuni tagatud astmeteta tõus kaldtee või muu samaväärse lahenduse abil;
- 2) sissepääsu ees peab olema vaba horisontaalne tasapind vähemalt 1500 x 1500 mm;

- 3) sissepääs peab olema ilmastikuolude eest kaitstud varikatuse või muu samaväärse lahendusega;
- 4) tuulekoja pikkus avatud uste vahel peab olema vähemalt 1500 mm ja laius vähemalt 1200 mm;
- 5) jalarest ei tohi takistada liikumist või liikumisabivahendi kasutamist.

(2) Hoone sissepääsu ja avalikus kasutuses oleva siseruumi valgustus peab tagama hoone kasutamise ohutuse.

(3) Käesoleva määruse kohaldamisalasse jääva püstitatava elamu korteritest vähemalt 10 protsenti, kuid mitte vähem kui üks korter, peavad vastama järgmistele nõuetele:

- 1) korteri elu-, töö- ja magamistoas, köögis ning vähemalt ühes pesemis- ja tualettruumis peab olema tagatud vaba pöörde läbimõõt vähemalt 1500 mm;
- 2) pesu- ja tualettruumide tehnosüsteemide paigutus peab tagama, et ruum oleks kergesti muudetav ligipääsetavaks vastavalt kasutaja individuaalsetele vajadustele;
- 3) korteri juurde kuuluvatesse abiruumidesse, samuti korteri juurde kuuluvale rõdule, lodžale või terrassile peab olema tagatud võimalus paigaldada uksepaku tasandus või kaldtee;
- 4) korteri sisekoridoride laius peab olema vähemalt 1000 mm;

(4) Kui lift või muu samaväärne lahendus puudub, peavad käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud korterid paiknema hoone esimesel korrusel.

§ 15. Nõuded hoonesisesele liikumisteele

(1) Hoonesisene avalikult kasutatav liikumistee peab olema:

- 1) tasase ja mittelibiseva pinnakattega;
- 2) teenuse pakkumisega seotud mitteelamu korral üldalal olema tähistatud enam kui ühe meelega abil tajutavate juhtteede, suunaviitade või teabega.

(2) Kui mitteelamu eri korrustel või eri tasapindadel asuvad avalikult kasutatavad ruumid on omavahel funktsionaalselt seotud hoonesisese ühendustee kaudu, peab nende ruumide vahel olema liikumisabivahendi kasutajale tagatud takistusteta ühendus lifti, invatõstuki, kaldtee või muu samaväärse lahenduse abil.

§ 16. Nõuded uksele ja ukse avanemisele

(1) Hoone, sealhulgas kortermaja iga trepikoja, sissepääsu ja avalikult kasutatavale liikumisteele jääv ning korterelamu korteri sisene uks peab vastama käesolevas paragrahvis sätestatud nõuetele.

(2) Kui hoonel on pöördüks, peab selle vahetus läheduses paiknema käesoleva paragrahvi nõuetele vastav kõrvalüks.

(3) Ukse, välja arvatud sissepääsu ukse, ees peab olema horisontaalne vaba pind vähemalt ukse laiuses ja pikkusega 1500 mm alates uksest.

(4) Kui uksele on lävepakk, ei tohi see olla kõrgem kui 25 mm. Nõue ei kohaldu rõdu, lodža ja terrassi uksele.

(5) Ukse valgusava laius peab olema hoone välisuksel, korteri välisuksel ja avalikult kasutatava ala liikumisteele jääval uksele vähemalt 900 mm ning muul uksele vähemalt 800 mm. Nõue ei

kohaldu korteris paikneva leiliruumi uksele. Ukse valgusava kõrgus peab olema vähemalt 2000 mm.

(6) Kui uks avaneb kasutaja poole, peab selle lingipoolne serv paiknema ristuvast seinast vähemalt 600 mm kaugusel.

(7) Uks peab avanema vähemalt 90 kraadi.

(8) Uks peab avanema ja sulguma maksimaalselt 25 njuutoni suuruse jõu avaldamisel, kui tuleohutuspaigaldise toimimiseks ei ole määratud teisiti, või automaatselt.

(9) Automaatselt avaneva ukse lahtioleku aeg peab olema piisav ukseava ohutuks läbimiseks.

(10) Automaatselt liikumisteele avaneva ukse ees maapinnal peab olema taktiline ja visuaalselt selgesti tajutav tähis ukse liikumistee ulatuses.

(11) Automaatselt avaneva ukse lüliti või kaardilugeja peab olema paigutatud nii, et inimene ei jääks ette avanevale uksele.

§ 17. Nõuded avaliku ürituse toimumispaigana kasutatava ruumi sisustusele ja seadmetele

(1) Käesoleva määruse tähenduses käsitatakse avaliku ürituse toimumispaigana ruumi, mis on mõeldud avalikeks kogunemisteks, sündmuste korraldamiseks, teenuste tarbimiseks kultuuri- või spordivaldkonnas, või muul sarnasel eesmärgil.

(2) Avaliku ürituse toimumispaiga ruumi akustika planeerimisel tuleb üldjuhul arvestada kuulmislangusega inimeste erivajadustega. Kasutada tuleb tehnoloogiat ja materjale, mis aitavad vähendada kaja.

(3) Avalike ürituste toimumispaiga ruumis peab olema tagatud vähemalt kaks ratastoolikohta kuni 60 istekoha kohta ja iga järgneva 60 istekoha kohta üks ratastoolikoht lisaks. Ratastoolikoha mõõdud on vähemalt 900 x 1200 mm ühe koha kohta.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud ratastoolikohad peavad paiknema ruumi eri piirkondades. Kui ruum jaguneb eri tasandite vahel, tuleb vaatajakohad tagada vähemalt kahel tasandil.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 sätestatud nõudeid ei pea järgima, kui vaatajakohad ei ole kohtkindlalt fikseeritud.

(6) Kui avaliku ürituse toimumispaiga ruumis kasutatakse helivõimendust, peab edastatav heli olema dubleeritud kuulmislangusega inimese erivajadust arvestava heliedastussüsteemiga. Erivajadust arvestav helivõimendussüsteem tähistatakse ruumi sissepääsul piktogrammiga.

§ 18. Nõuded avalikus kasutuses olevale ligipääsetavale tualettruumile

(1) Hoones, kus on avalikuks kasutamiseks määratud tualettruum või tualettruumid, peab vähemalt üks neist vastama käesolevas paragrahvis nimetatud ligipääsetavuse nõuetele.

(2) Tualettruumis tuleb tagada ratastooli jaoks vaba horisontaalne liikumisruum läbimõõduga vähemalt 1500 mm, arvestades mööbli ja seadmete paigutust, ning vaba ruumi laius üldjuhul mõlemal pool WC-potti vähemalt 900 mm.

- (3) Kui vaba ruumi laius 900 mm on tagatud ainult ühel pool WC-potti, peab samas hoones paiknema mõistlikus kauguses teine erivajadusega inimese tualettruum, kus on ligipääs WC-potile tagatud teisest küljest.
- (4) Tualettruumi ukse välisküljel peab 1400–1600 mm kõrgusel olema taktiline ja ukse värvitoonist tajutavalt eristuv piktogramm. Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tualettruumi puhul peab WC-poti asetus olema piktogrammil tähistatud.
- (5) Kui tualettruumi uks avaneb sissepoole, peab 90 kraadi avatud ukse korral tualettruumis olema tagatud ratastooli jaoks käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud vaba horisontaalne liikumisruum.
- (6) Ust peab saama seest lukustada libliksulguri, lukustatava käepideme või muu sarnase lahendusega, mida saab ettenähtud abivahendiga vajaduse korral väljast avada.
- (7) Ukse sulgumispoolsel küljel peab olema horisontaalne lisakäepide uksehingedepoolsest servast kuni 100 mm kaugusel. Lisakäepide on vähemalt 400 mm pikkune painutatud toru paigalduskõrgusega 850–950 mm.
- (8) WC-poti kõrgus põrandast prill-laua pealispinnani peab olema 470–500 mm.
- (9) Mõlemal pool WC-potti peavad asetsema käetoed, mis on teineteisest 550–600 mm kaugusel ning põrandast 750–800 mm kõrgusel.
- (10) Paberirullihoidja peab paiknema WC-potil olles käeulatuses või WC-poti käetoe küljes.
- (11) WC-pott peab olema varustatud bideega või peavad bideeduši otsik ja segisti paiknema kasutaja käeulatuses. Põrandale sattunud vee ärajuhtimiseks peab olema paigaldatud äravoolutrapp.
- (12) Kraanikausi ülemine serv peab asuma põrandast kuni 800 mm kõrgusel ja kraanikausi alla peab jääma ratastoolikasutaja jaoks vajaminev ruum põlvedele.
- (13) Kraanisegisti reguleerimine peab olema tagatud käeulatusse paigaldatud ja kergesti toimiva käsihoova abil.
- (14) Tualettruumis asuva peegli alumine serv peab jääma põrandast 300–900 mm kõrgusele.
- (15) Tualettruumis peab olema abikutsungi nupp või nõör, mille häireteavitus on suunatud infolauda või lähedalasuvasse avalikult kasutatavasse ruumi. Häiret peab saama aktiveerida WC-potil ja põrandal olles.
- (16) WC-poti kõrval asuvale seinale paigaldatakse põrandast kuni 1200 mm kõrgusele vähemalt kaks nagi abivahendite riputamiseks.
- (17) Käesolevas paragrahvis reguleerimata seadmed ja lisaabivahendid paigaldatakse põrandast üldjuhul käesoleva määruse § 7 lõikes 2 sätestatud kõrgusele.

§ 19. Nõuded avalikus kasutuses olevale ligipääsetavale pesemisruumile, leiliruumile ja ujumisbasseinile

(1) Hoones, kus on avalikuks kasutamiseks määratud pesemisruumid, peab vähemalt üks pesemisruum vastama käesolevas paragrahvis nimetatud ligipääsetavuse nõuetele.

(2) Ligipääsetava pesemisruumi ukse välisküljel peab 1400–1600 mm kõrgusel olema taktiilne ja ukse värvitoonist tajutavalt eristuv piktogramm.

(3) Pesemisruumis tuleb tagada ratastooli jaoks vaba horisontaalne liikumisruum läbimõõduga vähemalt 1500 mm, arvestades ligipääsetava pesemiskoha asukohta ning mööbli ja seadmete paigutust.

(4) Pesemisruumis peab olema vähemalt üks ligipääsetavuse nõudeid arvestav pesemiskoht, mis vastab järgmistele nõuetele:

1) pesemiskoha laius on vähemalt 1500 mm ning pikkus vähemalt 1000 mm;

2) pesemisruum peab olema varustatud erivajadusega inimesele sobiva pesemistooliga ning kui pesemistool paigaldatakse seinale, on selle paigalduskõrgus 470–500 mm ja istumissügavus vähemalt 400 mm;

3) dušisegisti alla ja kõrvale on seinale kinnitatud vähemalt 800 mm pikkune horisontaalne ja vertikaalne käepide, mille paigalduskõrgus on 800–900 mm ning mis on dušitoolil istudes käeulatuses;

4) dušisegisti ja dušiotsak peavad olema dušitooli peal istudes käeulatuses;

5) ligipääs dušitoolile peab olema tasapinnaline ja takistuseta, pesemisruumi põrandal peab kasutama mittelibedaid põrandakattematerjale;

6) seinale dušitooli või -segisti lähedusse paigaldatakse põrandast kuni 1200 mm kõrgusele vähemalt kaks nagi abivahendite riputamiseks;

7) pesemiskohas peab olema abikutsungi nupp või nöör, mille häireteavitus on suunatud infolauda või lähedalasuvasse avalikult kasutatavasse ruumi ja häiret peab saama aktiveerida dušitoolil ja põrandal olles.

(5) Vähemalt üks majutushoone või spaa või muu sarnase kasutusotstarbega hoone sauna leiliruum peab vastama järgmistele nõuetele:

1) ukse valgusava laius peab vastama käesoleva määruse § 16 lõikes 5 sätestatud mõõtudele;

2) lava ees peab olema vähemalt 1200 mm pikkune ja 900 mm laiune ruum liikumisabivahendile;

3) lava alumise istumisastme kõrgus peab olema 470–500 mm;

4) tagatud peab olema lavale pääsemist hõlbustav käepide või käsipuu;

5) keris peab olema ohutuspiirdega.

(6) Vähemalt ühele avalikuks kasutamiseks määratud ujumisbasseinile peab olema tagatud ligipääs basseinitõstuki või muu tehnilise lahendusega, mis tagab liikumispuudega inimesele turvalise laskumise basseini ja sealt tõusu.

§ 20. Nõuded majutushoone ligipääsetavale majutusruumile

(1) Kümne kuni 100 majutusruumiga majutushoones või majutushoonete kompleksis peab vähemalt 5% majutusruumidest, kuid mitte vähem kui üks ruum, vastama käesoleva paragrahvi nõuetele. Kui majutusruume on rohkem kui 100, peab iga järgmise 50 majutusruumi kohta lisanduma vähemalt üks käesoleva paragrahvi nõuetele vastav majutusruum.

(2) Ligipääsetav majutusruum peab vastama järgmistele nõuetele:

1) ukse sulgumispoolisel küljel peab olema horisontaalne lisakäepide hingedepoolsest servast kuni 100 millimeetri kaugusel. Lisakäepide on vähemalt 400 mm pikkune painutatud toru paigalduskõrgusega 850–950 mm;

- 2) ukse silma olemasolul peab dubleeriv ukse silm paiknema 1000–1200 mm kõrgusel;
- 3) ruumis peab olema tagatud vähemalt 1200 mm laiune liikumistee;
- 4) voodi kõrval peab olema vaba horisontaalne liikumisruum läbimõõduga vähemalt 1500 mm;
- 5) voodi päitses peavad olema kättesaadavad valgustuse lüliti ja häirenupp või -nupu pikendusnõr ning sisetelefon või muu abi kutsumise seade;
- 6) ruumis peab olema tehniline lahendus, mis teavitab inimest häireolukorrast ja on tajutav rohkem kui ühe meele abil;
- 7) seadmed peavad paiknema ratastoolikasutajale kättesaadaval kõrgusel;
- 8) ligipääsetavas majutusruumis või ligipääsetava majutusruumi kasutuses olev tualett- ja pesemisruum peavad vastama käesoleva määruse §-des 18 ja 19 sätestatud nõuetele.

4. peatükk

Nõuded rajatiste ligipääsetavusele

§ 21. Nõuded parklale

(1) Liikumis- või nägemispuudega inimest teenindava sõiduki või liikumispuudega juhi sõiduki (edaspidi üheskoos *puudega inimese sõiduk*) parkimiseks peab mitteelamu parkimiseks ettenähtud alal (edaspidi *parkla*) olema vähemalt:

- 1) üks protsent kõigist mitteelamu teenindamiseks või avalikuks kasutamiseks arvestatud parkimiskohtadest, kuid mitte vähem kui kaks kohta;
- 2) üks koht, kui mitteelamu teenindamiseks või avalikuks kasutamiseks on arvestatud vähem kui 20 parkimiskoha.

(2) Käesoleva määruse § 14 lõikes 3 nimetatud korteri juurde kuuluv parkimiskoht peab vastama käesolevas paragrahvis sätestatud nõuetele.

(3) Puudega inimese sõiduki parkimiskoht peab:

- 1) asuma sihtpunktile või ehitise sisse- või juurdepääsule võimalikult lähedal;
- 2) olema tähistatud liiklusmärgiga, mis paikneb parkimiskoha ees või kõrval 1000–1200 mm kõrgusel või hoone seinal sõidukijuhile nähtaval kohal ning asjakohasel juhul teekattele kantud teemärgisega;
- 3) olema liikumise abivahendi kasutamist segavate ebatasasusteta.

(4) Puudega inimese sõiduki parkimiskoha laius peab olema vähemalt 3600 mm ja pikkus vähemalt 5000 mm. Kui puudega inimese sõiduki parkimiskoht asub kõnniteega paralleelselt, võib parkimiskoha laius olla 2500 mm.

(5) Puudega inimese sõiduki parkimiskohaga külgneva tee äärekivi ei tohi olla kõrgem kui 30 mm.

(6) Parklasse sisse- ja väljapääsul asuv jalgsi liiklejale mõeldud läbipääsuava peab olema vähemalt 1100 mm laiune.

§ 22. Nõuded kergliiklusteele

(1) Kergliiklusteeks käesoleva määruse tähenduses loetakse jalgsi, ratta või kergliikuriga liiklemiseks mõeldud taristut.

(2) Kergliiklustee peab olema tasase, kõva ja mittelibeda kattega, mis võimaldab liiklemist liikumisabivahendiga.

- (3) Kergliiklustee vaba laius peab olema vähemalt 1500 mm.
- (4) Kergliiklustee pikikalle ei tohi üldjuhul ületada 6 protsenti. Üle 6-protsendise pikikaldega tee kõrvale rajatakse vähemalt iga 300–400 meetri järel istepingiga puhkekoht.
- (5) Kergliiklusteel ei tohi olla selle kasutamist takistavaid objekte ega eenduvaid ehitiseosi, mis vähendavad tee kasutuslaiust alla 1200 mm.
- (6) Kergliiklustee sõiduteepoolne äär peab olema käesoleva määruse § 4 lõike 1 kohaselt selgesti tajutav või ehitatud sõidutee pinnast kõrgemale ja eraldatud sõiduteest äärekivi ja ohutusribaga.
- (7) Kergliiklusteel vee ärajuhtimiseks kasutatavad rennid peavad olema lauged või kaetud restiga, mis ei takista liikumisabivahendiga liikumist.

§ 23. Nõuded ülekäiguraja teekattematerjalile, ohutussaarele, jalakäijafoorile ja raudteeülekäigukohale

- (1) Ülekäiguraja liikumissuunal ei tohi olla takistusi, välja arvatud jalakäija liikumist suunav lahendus.
- (2) Ülekäiguraja teekattematerjal ei tohi olla ebatasane ega olla paigaldatud laia ja sügava vuugivahega.
- (3) Kergliiklustee ning ohutussaar tuleb tähistada ülekäiguraja laiuses taktiilse teekattematerjaliga, mis hoiatab ülekäiguraja ja ohutussaare algusest ja lõpust.
- (4) Ülekäiguraja üleminek sõiduteelt kergliiklusteele ja ohutussaarele peab olema sujuv, ilma järskude ja teravate servadeta kogu ülekäiguraja ulatuses.
- (5) Jalakäijafooriga reguleeritud ülekäigurada varustatakse nägemis- ja kuulmispuudega inimestele kohandatud märguandega ning vajaduse korral jalakäijat ülekäigurajani suunavate piiretega.
- (6) Jalakäijafoori nupu olemasolul peab fooritule nupp asuma 900–1200 mm kõrgusel.
- (7) Jalakäijale ettenähtud tee või tee osa peab raudteega lõikuma võimalikult täisnurkselt ning olema tasapinnaline ja raudteeülekäigukoha teekatte ja rööbaste kõrguste vahega mitte üle 25 mm.

§ 24. Nõuded ühissõiduki peatusle

- (1) Ühissõiduki peatus ja ootekoda peavad tajutavalt eristuma ümbritsevast keskkonnast ning olema üldjuhul valgustatud.
- (2) Pääs peatuse ootealale peab olema sujuv ja takistusteta. Äärekivi kasutamise korral ei tohi ligipääsuteele jääv äärekivi olla kõrgem kui 30 mm.
- (3) Ootekojas peab olema vaba horisontaalne liikumisruum läbimõõduga vähemalt 1500 mm ja istetasapind. Ootekoja klaaspinnad peavad olema tähistatud.

§ 25. Nõuded muule rajatisele

(1) Pääs jalakäijatele kasutamiseks mõeldud sillale, estakaadile ning tunnelisse ja reisijateplatvormile peab olema varustatud kaldtee, lifti või muu samaväärse lahendusega.

(2) Vaateplatvorm või asjakohasel juhul muu rajatis piiratakse vähemalt 1000 mm kõrguse ning nähtavust mittesegava piirdega, kui see on vajalik ohutuse tagamiseks.

5. peatükk **Määruse rakendamine**

§ 26. Määruse rakendamine

Ehitisele, mille ehitusloa taotlus või ehitusteatis on esitatud enne 2026. aasta 1. jaanuari, kohaldatakse ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 29. mai 2018. a määruse nr 28 „Puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitisele“ nõudeid.

§ 27. Määruse kehtetuks tunnistamine

Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 29. mai 2018. a määrus nr 28 „Puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitisele“ tunnistatakse kehtetuks.

§ 28. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 2026. aasta 1. jaanuaril.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2015/1535, millega nähakse ette tehnilistest eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord (ELT L 241, 17.09.2015, lk 1–15).

(allkirjastatud digitaalselt)

Vladimir Svet
taristuminister

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristi Klaas
rohereformi asekanter
kantsleri ülesannetes